

ਚਾਰ ਰਾਤਾਂ

ਸਾਨਵ੍ਰਾਂਮਿਸਕੇ ਦੇ ਏਅਰ ਪੇਰਟ ਤੋਂ ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਹੀ ਘਰ ਸੀ ਉਸ ਦਾ। ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਮਤਲਬ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਡਰਾਈਵ। ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਥੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਬੈਤਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੀ ਕਾਰ 'ਚ ਜਾਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਡਰਾਈਵ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ ?

ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਗੱਡੀ ਦੌੜਾਉਂਦੀ ਉਗਮਿਲਾ ਬਿੰਦੂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੇ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਗਮਿਲਾ ਲਈ ਇਹ ਵਿਜ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰੇ। ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੈਫੈਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗਾਹਕ, ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਚਾਹੁਣ ਮਿਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਸੀ। ਬਿੰਦੂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੀ ਗਾਹਕ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਰਮਨ 'ਚ ਜਾ ਵਸੀ ਸੀ।

ਸਾਇਕਲੋਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਗੈਜ਼ੂਏਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਕੈਮਲਿੰਗ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ 'ਚ ਉਤਰੀ ਉਗਮਿਲਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਬੜੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕੇਸ ਆਉਂਦੇ ਸੀ ਉਸ ਕੋਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਾਬੂਬੀ ਹੱਲ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ, ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ, ਸੈਕਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਘਰੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੈਸਲਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਉਲੜੀ ਤੋਂ ਉਲੜੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਸੀ। ਪਰ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਕੇਸ ਉਸ ਲਈ ਚੈਲੰਜ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਿੰਦੂ ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸੀ, ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਡੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਬਿੰਦੂ ਉਸ ਦੇ ਆਫਿਸ 'ਚ ਆਈ, ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੁੱਲ੍ਹ ਸੀਅ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨੇ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਉਗਮਿਲਾ ਨੇ ਵੀ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੇ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਝਿਜਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਲੈਕਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਆਪਸੀ ਯਕੀਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

“ਵੱਟ ਵੁੱਡ ਯੂ ਲਾਈਕ ਟੂ ਡਰਿੰਕ,” ਉਗਮਿਲਾ ਨੇ ਅੱਪਗਾਰਿਕਤਾ 'ਚ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

“ਨਖਿੰਗ...। ਥੈਕਯੂ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸੀਅ ਵੱਟੀ ਹੋਵੇ।

"ਉ.ਕੇ. ਆਈ ਮੇਕ ਏ ਕੱਪ ਆਫ ਕੌਫੀ ਫਾਰ ਮਾਈਸੈਲਫ...।" ਆਖ ਕੇ ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੈਟਲ ਆਨ ਕੀਤੀ।

"ਹਾਓ ਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਰਨੀ...?" ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਈ।

"ਉ.ਕੇ....।" ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

"ਡਿਡ ਯੂ ਡਰਾਈਵ...?" ਉਹ ਕੌਫੀ ਦੀ ਘੁੱਟ ਭਰਦੀ ਬੋਲੀ।

"ਜਸ...।" ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਹਿੱਲੇ।

ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਚੁੱਪੀ ਛਾਈ ਰਹੀ।

"ਉ.ਕੇ. ਟੈਲ ਮੀ ਸਮਖਿਗ ਅਬਾਊਟ ਯੂਅਰਸੈਲਫ...।" ਉਰਮਿਲਾ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਜਾ ਬੈਠੀ।

"ਜੂ ਸਪੀਕ ਪੰਜਾਬੀ...?" ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਹੋਲੀ ਜਿਹੀ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਯਸ..ਆਈ ਡੂ..। ਮੈਂ ਛੇ ਜੁਬਾਨਾਂ ਬੋਲਦੀ ਹਾਂ...। ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਇੰਗਲਿਸ਼, ਸਪੈਨਿਸ਼ ਅਤੇ ਫਰੈਂਚ...। ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਜੁਬਾਨ 'ਚ ਮਰਜ਼ੀ ਗੱਲ ਕਰੋ...।"

ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ।

"ਪੰਜਾਬੀ ਠੀਕ ਹੈ...। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੈਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਐ, ਪਰ ਮੈਂ ਵਿੱਚਦੀ ਅੜਕ ਜਾਣੀ ਆਂ...।" ਬਿੰਦੂ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰੀ ਬੋਲੀ।

"ਸੋਗੀ...। ਇਹ ਮੇਰੀ ਗ੍ਰਾਲਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ 'ਚ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ.. ਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਨੇ...। ਮੈਂ ਫੇਰ ਸੋਗੀ ਹਾਂ...।" ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਛਤਾਵਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ...। ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੋਗੀ ਨਾ ਕਹੋ ਪਲੀਜ਼...। ਭੁੱਲੇਖਾ ਤਾਂ ਲੱਗ ਹੀ ਜਾਂਦੇ...। ਨਾਲੇ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਿਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ...।"

ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਾਈਆਂ।

"ਬੜੀ ਸੋਹਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ...।" ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਹੱਸਲਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

"ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਤਾਂ ਕਿੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਬੋਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋ...। ਮੈਂ ਦੇਖਿਐ..ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ...। ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਫੇਰ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਘੋਟੀ ਨੂੰ...। ਮੇਰੀ ਸੋਸਲ ਵਰਕਰਨੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬਣ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਈ ਤਾਂ ਜਾਣਗੇ...। ਮੇਰੀ ਸੋਸਲ ਵਰਕਰਨੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬਣ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਈ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾ ਬੋਲਣੇ ਹਟੇ...। ਮੰਗਕਣਾ ਵਾਂਕੂ ਰਿੜਕ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੇ। ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੁਆਏ ਫਰੈਂਡ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਹਿੜ ਹਿੜ ਕਰੀ ਜਾਵੇ...। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਣਦੇ ਓਂ, ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਹਣੂ ਭੁਲੇਖਿਆਂ 'ਚ ਪਾਉਣੇ ਓਂ..। ਇਹ 'ਚ ਕਾਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਐ...?" ਬਿੰਦੂ ਹੁਣ ਬੁੱਲ੍ਹਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਉਰਮਿਲਾ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸੀ, ਤਾਂਕਿ ਚੁੱਪੀ ਤੇ ਅਜਨਬੀਪਣ 'ਚ ਘਰਿਆ ਮਾਹੌਲ ਹਲਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਹਾਸਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

“ਸੋਸਲ ਵਰਕਰ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕੰਜਰ ਕਲੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਰੋਜ਼ ਘਰ 'ਚ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਡੂੰਘਾ ਸਾਹ ਲਿਆ।

“ਹਣ ਕਿਵੇਂ ਹੈ...?” ਉਹਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਣ ਸਭ ਠੀਕ ਐ...। ਉਹ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਭ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ

ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਆ ਗਈ ਆਂ ਮੈ...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕਠੋਰਤਾ ਆ ਗਈ।

“ਹੂੰ...।” ਉਸ ਨੇ ਲੰਮਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਿਆ। ਬਿੰਦੂ ਫੇਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ।

ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਬਿੰਦੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਪੰਤਾਲੀ ਕੁ ਸਾਲ ਉਮਰ ਹੋਣੀ ਬਿੰਦੂ ਦੀ, ਪਰ ਪਤਲਾ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕੱਦ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਘੱਟ ਲਗਦੀ ਸੀ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਾਲ, ਮੇਲੀ ਜਿਹੀ ਜੀਨ ਤੇ ਉਤੋਂ ਲੰਮਾ ਕੋਟ...। ਕੋਟ ਦਾ ਇਕ ਬਣਨ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ। ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਅੱਧਪੁਰਾਣੀ ਮੈਲੀ ਗੁਰਗਾਬੀ। ਨੌਹ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਨਾਲ ਵਧੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਕੱਟੇ ਹੋਣ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਾ ਲੱਗੀ ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ।

“ਤੁਹਾਡੇ ਡੈਕਟਰ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਸੀ ਮੈਨੂੰ...।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਫੇਰ ਗੱਲ ਛੇੜੀ।

“ਹਾਂ...। ਡੈਕਟਰ ਥੱਕ ਗਿਆ ਮੇਰਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਕਰ ਕੇ...। ਹਣ ਏਧਰ ਉਧਰ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦੈ...?” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਕਵਾ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ।

“ਹੋਰ ਕਿਥੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ...?” ਉਸ ਨੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ।

“ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸਪੈਸਲ ਡੈਕਟਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ...। ਐਕਸਰੇ ਬੜ੍ਹੀ ਹੋਏ...। ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਲੇਡੀ ਡੈਕਟਰ ਨੇ ਚੈਕ ਕੀਤਾ..। ਨਰਸਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਚਿੱਡ ਫਰੋਲਿਆ..ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ...। ਫੇਰ ਸਾਲ ਭਰ ਹੋਮੈਪੈਥੀ ਖਾਂਦੀ ਰਹੀ...। ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲਈ...। ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਗਈ, ਪਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ...। ਬੱਸ ਜੈਬ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੁੜਦੀ ਰਹੀ...। ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਇਸੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਵਾਈਆਂ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਥੱਕ ਗਈ ਆਂ ਮੈਂ। ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।” ਬਿੰਦੂ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ...? ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਬੋਲੀ।

“ਮੇਰਾ ਜੀਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ...। ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਸੁਸ਼ੈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਆਂ। ਆਈ ਹੇਟ ਮਾਈਸੈਲਫ਼...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਘਿਰਣਾ ਛਾ ਗਈ ਸੀ।

ਦੋਵਾਂ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਪਲ ਚੁੱਪੀ ਰਹੀ।

“ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਸ ਲਈ ਜੀਅ ਰਹੀ ਆਂ ਮੈਂ...। ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ...? ਸਿਰਫ਼ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ...? ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਈ...? ਵੱਟ ਫਾਰ...?” ਬਿੰਦੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਗਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ। ਉਹ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਦਿਲੋਂ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜੋ ਬੱਦਲ ਛਾਏ ਸੀ, ਉਹ ਵਰਸ ਪੈਣ, ਤਾਂਕਿ

ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਰਾ ਆਕਾਸ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕੇ ।

“ਸੌਰੀ...। ਮੈਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਪਰਸ 'ਚ ਟਿੱਹੂ ਪੇਪਰ ਕੱਢ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝੀਆਂ ।

“ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ...। ਫੇਰ ਕੀ ਹੋਇਆ...। ਰੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ...।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਹਦਾ ਹੱਥ ਹੋਲੀ ਜਿਹੀ ਫੜ ਕੇ ਦਬਾਇਆ ।

“ਦਰਅਸਲ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਆਂ...। ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰੋਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ...। ਮਨ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ । ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੇਡੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਰੋਵਾਂ...। ਪਰ...ਸੌਰੀ...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਵਹਾਅ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ।

“ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ...। ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਰੋਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਵੀ ਹੈ । ਇਟ ਇਜ਼ ਨੈਚੁਰਲ...। ਇਨਸਾਨ ਜੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨਲ ਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਟਿੱਹੂ ਫੜਾਇਆ ।

ਬਿੰਦੂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਰੋਈ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਈ ।

“ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਈ ਆਂ...। ਦੇਖੋ ਕੀ ਬਣਦਾ ਐ...। ਮੇਰਾ ਡੈਕਟਰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿਓਂ...। ਦੇਖੋ ਤੁਹਾਡੀ ਦਵਾਈ ਕੀ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਐ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪੈ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਸੰਵਾਰੇ ।

“ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ । ਕੌਸਲਿੰਗ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਲਾਜ ਹੈ । ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ 'ਟਾਕਿੰਗ ਬੈਰਪੀ' ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ । ਕੌਸਲਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਭੂਤਕਾਲ ਜਾ ਵਰਤਮਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ । ਮਤਲਬ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਭੜਾਸ ਕੱਢਦੇ ਹੋ ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ।

“ਜੇ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ, ਤਾਂ ਫੇਰ ਇਹਦਾ ਛਾਇਦਾ ਕੀ ਐ...?” ਬਿੰਦੂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ।

“ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੰਦਿਆਂ ਲਈ ਇਸਦੇ ਛਾਇਦੇ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨੇ । ਇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਮੋਸ਼ਨਲ ਡਿਫੀਕਲਟੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਈਫ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੈਬਲਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਕੌਸਲਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬੇਲਾਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਹੱਲ ਦੱਸਦੇ ਹੋ । ਕੌਸਲਿੰਗ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ 'ਚ ਘਿਰੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਸਕੇ ।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਕਲਾਇਟਸ ਉਹਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ।

“ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਫੇਰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋ...?” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ।

“ਨੈ..ਬਹੁਤ ਘੱਟ...। ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ।

“ਫੇਰ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਇਲਾਜ ਹੋ ਲਿਆ...।” ਬਿੰਦੂ ਥੱਕੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਬੋਲੀ।

“ਇਲਾਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਈ ਵਾਰੀ। ਕੌਸਲਿੰਗ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ 'ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਛੁਪੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ..ਇੰਟਰਨਲ ਹੀਲਿੰਗ ਪਾਵਰਜ਼...। ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਉਹਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਕੌਸਲਿੰਗ ਦਾ ਇਹੀ ਬੇਸ ਹੈ।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ।

“ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ...?” ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਗੱਲ ਜਦੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਨੌਰਮਲੀ ਅੱਠ ਦਸ ਵੀਕ ਲੱਗਦੇ ਨੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀਕ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੈਟਿਸ਼ਨਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਸਟਾਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ...ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਓਗੇ। ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ...।” ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਬਨਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

“ਠੀਕ ਐ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਅਣਮਨੀ ਜਿਹੀ 'ਚ ਕਿਹਾ।

“ਲੈਟ ਅਸ ਟਰਾਈ...। ਤੁਸੀਂ ਨੈਕਸਟ ਵੀਕ ਫੇਰ ਅਪਾਈਟਮੈਂਟ ਰੱਖ ਲਵੋ..।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਕੱਢੀ।

ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਪੱਕੀ ਹੋ ਗਈ।

“ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਅਚਾਨਕ ਯਾਦ ਆਇਆ।

“ਤੁਸੀਂ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸੇਚਿਆ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਡਿਸਟਰਬ ਕਰਨਾ ਹੈ...ਪਹਿਲਾਂ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੇਵਾਂ...।” ਉਰਮਿਲਾ ਮੁਸਕਰਾਈ।

ਬਿੰਦੂ ਸ਼ਰਮਿੰਦੀ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ।

“ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੌਸਲਰ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਇਕੋਲੋਜੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਫੇਰ ਕੌਸਲਿੰਗ ਪੜ੍ਹੀ। ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੌਸਲਿੰਗ ਵਿਚ ਸਪੈਸ਼ਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ, ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੈਕਗਰਾਉਂਡ ਦੱਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਦੱਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

“ਸਿਰਫ ਏਸ਼ੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹੋ...?” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਨਹੀਂ...। ਦੂਜੇ ਕਲਚਰਜ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ...। ਔਰਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਕਲਚਰ 'ਚ ਸੇਮ ਹੀ ਨੇ...। ਯੂਨੀਵਰਸਲੀ ਦੁੱਖੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ...।” ਉਰਮਿਲਾ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਹੱਸੀ।

“ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਐ...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਫੇਰ ਦਰਦ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਫੈਲ ਗਏ।

“ਹਾਂ ਕਈ ਫੈਕਟਰ ਨੇ...। ਐਨੀ ਹਾਓ ਵੀ ਵਿੱਲ ਡਿਸਕੱਸ ਇਟ ਲੇਟਰ...।”
ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਘੜੀ ਦੇਖੀ।

ਬਿੰਦੂ ਵੀ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਉਠ ਖੜੀ ਹੋਈ।

ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰ ਕੇ ਉਰਮਿਲਾ ਦੂਜੀ ਅਪਾਈਟਮੈਟ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਪਾਈਟਮੈਟ ਸਮੇਂ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ। ਫੇਰ ਕਈ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ। ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਫੇਰ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਫੋਨ ਖੜਕਿਆ।

“ਕੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਆਂ...?” ਉਹਨੇ ਡਰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

“ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਬਿੰਦੂ ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਈ, ਤਾਂ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਉਰਮਿਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਨਾ ਸਕੀ। ਨੀਲਾ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਢਾਈਦਾਰ ਸੂਟ, ਨਵੇਂ ਸੈਡਲ, ਨੌਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਲਿਸ਼, ਹਲਕੀ ਲਿਪਸਟਿਕ, ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜੂੜਾ ਅਤੇ ਹੱਥ 'ਚ ਨਵਾਂ ਪਰਸ। ਨਵਾਂ ਫਰ ਦਾ ਕੋਟ। ਪਰਫਿਊਮ ਦੀ ਭਿੰਨੀ ਭਿੰਨੀ ਮਹਿਕ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਯੂ ਲੁੱਕ ਵੈਰੀ ਵੈਲ ਟੂਡੇ...।” ਉਰਮਿਲਾ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲਿਆ।

“ਹਾਂ ਜੀ...। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਭਾਣਜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਜਾ ਕੇ ਆਈ ਆਂ ਕੈਨੇਡਾ...।”
ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰੋਣਕ ਸੀ।

“ਕੈਨੇਡਾ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਸੀ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਬੋਲੀ।

“ਵੈਨਕੂਵਰ...।” ਬਿੰਦੂ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਬੋਲੀ।

“ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਵੀ ਬੈਠ ਗਈ।

“ਵਧੀਆ ਐ...। ਮੈਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਰੋਣਕ ਅਚਾਨਕ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ।

ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਿੰਦੂ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਛੂੰਘੇ ਕਾਲੇ ਖੂਹ 'ਚ ਗੋਤੇ ਲਗਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗਹਿਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ।

“ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੀ ਹੋਇਆ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਹਦਾ ਧਿਆਨ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

“ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਗ ਨੇ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਹੌਕਾ ਲਿਆ।

“ਭਾਣਜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਚ ਇਨਜੋਏ ਕੀਤਾ ਫੇਰ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਇਨਜੋਏ ਕਾਹਦਾ...?” ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕੁੜੀ ਦੇਖਣ ਗਈ ਸੀ...।” ਬਿੰਦੂ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚ 'ਚ ਖੁਭਿਆ ਕੋਈ ਤੀਰ ਕੱਢ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਤੁਹਾਡੀ ਕੁੜੀ...?”

“ਹਾਂ..ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੁੜੀ ਵੀ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦੀ ਐ, ਆਪਣੇ ਤਾਏ ਤਾਈ ਕੋਲ...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕਈ ਰੰਗ ਬਦਲੇ।

“ਤਾਇਆ ਤਾਈ....?”

“ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਜੇਠ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ...। ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਉਹਨੇ ਰੱਖ ਲਈ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਇੰਝ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕੁੜੀ ਬੇਜਾਨ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇ।

“ਉਹ ਬੁਸ਼ ਐ ਓਥੇ...?”

“ਬੁਸ਼ ਹੀ ਹੋਣੀ...। ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਮੇਡੇ ਹਿਲਾਏ।

“ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਉਹਦਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਚ ਮੇਡੇ ਹਿਲਾਉਣਾ ਅਜੀਬ ਲੱਗਿਆ।

“ਲੋੜ ਈ ਨਹੀਂ...। ਜੇਠ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ ਮੇਰਾ...। ਟਰੱਕ ਚੱਲਦੇ ਐ ਉਹਦੇ...। ਜਨਾਨੀ ਵੀ ਭਲੀ-ਮਾਣਸ ਐ...। ਕੁੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਿੱਲੀ ਹੋਈ ਐ...। ਨਾਲੇ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਲਿਆ ਸੀ ਓਸ ਨੂੰ...। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੀ ਐ ਉਹ..ਸੈਨੂੰ ਤਾਂ ਆਂਟੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਐ..।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕੌੜਾ ਘੁੱਟ ਭਰਿਆ।

“ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਗਦੈ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਠੀਕ ਐ..। ਜਿਵੇਂ ਬੱਚਾ ਰਾਜੀ ਐ...। ਹਰ ਸੁੱਖ ਆਰਾਮ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਐ ਓਸ ਨੂੰ। ਘਰ ਚ ਸਵਿਮਿੰਗ ਪੂਲ, ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਪੈਸਾ...। ਹੋਰ ਕੀ ਚਾਹੀਦੈ...। ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਉਹ ਸੁੱਖ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹਨੂੰ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਐ...। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਹੀ ਬੋਝ ਮਸਾਂ ਚੱਕ ਹੁੰਦੈ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਕਈ ਹੋਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲਏ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

“ਬੋਝ...?”

“ਹਾਂ, ਜਿੰਦਗੀ ਬੋਝ ਈ ਐ...। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਜੀਅ ਕਰਦੈ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਕੰਮ ਮੁਕਾਵਾਂ...। ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਪ੍ਰੇਤ ਦੀ ਜੂਨ ਚ ਪੈਂਦੈ। ਕਿਉਂ...?” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹਦੀ ਹਾਮੀ ਮੰਗੀ।

“ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਸੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੌਲੜ ਨਹੀਂ...। ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਖੋਖਲਾ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

“ਮੈਨੂੰ ਪਤੈ ਏਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਮੈਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ...।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦਿੱਤਾ।

“ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ...?” ਉਸ ਨੇ ਅਸਿੱਧਾ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ।

“ਮੈਂ ਬੁੱਢੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ.....।” ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਉਰਮਿਲਾ ਹੱਸੀ।

“ਪਰ ਕਿਉਂ...?” ਉਹਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਸੈਨੂੰ ਬੁੱਢਾਪੇ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦੈ...।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਕੋਈ ਡਰ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਬੁੱਢਾਪੇ ਤੋਂ ਡਰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਹੋ। ਸੈਨੂੰ ਪਤੈ ਬੁੱਢਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਐ। ਜਵਾਨੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਂ ਗਹਿੰਦੀ ਨਹੀਂ...। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਐ ਉਸ ਨੇ ਮਰਨਾ ਵੀ ਐ। ਬਚਪਨ, ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਬੁਢੇਪਾ ਉਮਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਨੇ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਦਾ ਐ...।” ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਰਸ਼ਨਿਕਾਂ ਵਾਂਗ ਬੋਲੀ।

“ਫੇਰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੋਡ...?”

“ਬੁਢਾਪੇ 'ਚ ਤੀਵੀ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਮਿਲਣਾ ਬਹੁਤ ਅੜਾ ਐ...। ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੀਵੀਆਂ ਲੱਭ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਭੱਜੀਆਂ, ਪਰ ਤੀਵੀ ਦੀ ਕਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਜਵਾਨੀ 'ਚ ਪੈਂਦੀ ਐ...। ਬੁਢਾਪੇ 'ਚ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢ ਕੇ ਦੱਸਿਆ।

“ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਬੁੱਢੇ ਹੋਣਾ ਵੀ ਇਕ ਗਰੇਸਫੁਲ ਪ੍ਰੈਸੀਜ਼ਰ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬੰਦਾ ਮੈਰੋਅਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਦੀਆਂ ਗੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਮੈਰੋਅਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ...ਏਜ਼ਡ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇਖਦਾ ਤੇ ਹੰਢਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਮਸਫਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਇਹ ਡਰ ਕਿਉਂ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ।

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਕੁਸ਼ ਦੇਖਿਆ ਈ ਨਹੀਂ...। ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਸਮ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੱਜ ਕੇ ਜੀਈ ਈ ਨਹੀਂ...। ਪਿਆਸ ਜਿਹੀ ਹੈ ਇਕ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ..ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜੀਣ ਦੀ...। ਇਸ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਨਣ ਦੀ...ਪਰ ਗਮਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਹਨੇਰੇ, ਮੇਰਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ...।” ਉਹ ਅੱਜ ਕਾਫੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੁਸੀਂ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਦੇ ਦਿਲ 'ਚ ਉਤਰਣਾ ਚਾਹਿਆ।

“ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਦੇਖ ਲਿਆ। ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਏ...। ਇਸਕ ਹੰਢਾ ਕੇ ਮਜ਼ਾ ਚੱਖ ਲਿਆ। ਦੋਸਤੀਆਂ ਨਿਭਾ ਲਈਆਂ....। ਪਰ ਸਭ ਪਾਖੰਡ ਐ...। ਹਾਰ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਟ ਲਿਆ। ਕੀ ਹੈ ਬਾਹਰ? ਧੋਖੇ, ਫਰੇਬ ਤੇ ਠੱਗੀਆਂ। ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰੀਆਂ...। ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀਆਂ...। ਕੀ ਹੈ...? ਕੀ ਕਰਨੀ ਐ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ...?” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਬਣਾਇਆ।

“ਪਰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ...। ਜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਏਦਾਂ ਹੀ ਸੋਚਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸੁਸਾਇਡ ਕਰ ਜਾਵੇ...।” ਉਰਮਿਲਾ ਗੱਲ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

“ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਐ...। ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੀਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੋਈ ਨਹੀਂ...।”

“ਮਕਸਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ...?”

“ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਆਂ, ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਕਿਸਮਤ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵੀਹ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਮੈਨੂੰ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਨੂੰ...।” ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਉਦਾਸੀ 'ਤੇ ਨਿਗਾਸ਼ਾ ਦੇ ਭੰਵਰ 'ਚ ਨਿਕਲਣਾ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।

“ਕਿਹੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਫ਼ਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੁਸੀਂ...?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਉਹਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਨ ਦੇ ਇਗਦੇ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਬੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ...। ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼...। ਉਨੀਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਮੇਰਾ। ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਮੇਰਾ ਰਿਸਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਸਭ ਕੁਝ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਪੜ੍ਹਣੈ....।” ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ।

“ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗੂਰ ਹੀ ਤੋੜਣੇ ਨੇ....। ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀ ਚਿੱਤੜਾਂ 'ਚ ਲੈਣੀ ਐ....।” ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ।

ਬੀ. ਏ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅੱਧ-ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਈ। ਉਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਛਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਅੰਗੂਰ ਤੋੜਣੇ ਤੇ ਪੈਕ ਕਰਨੇ। ਮੇਰਾ ਆਦਮੀ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ। ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਆਲੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸੀ ਉਸ ਦੀਆਂ....। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਗਾਹਲਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਫੇਰ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ। ਮੈਂ ਕੁਸ਼ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਮਾਰ ਕੁੱਟ ਕਰਨੀ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਕ ਕੁੜੀ ਹੋ ਗਈ ਸਾਡੇ। ਪਰ ਉਹ ਬੰਦਾ ਨਾ ਬਣਿਆ। ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਕੋਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

“ਐਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕੁਸ਼ ਹੁੰਦੈ। ਤੂੰ ਜੱਗ ਤੋਂ ਨਿਆਰੀ ਨਹੀਂ....। ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਟੈਮ ਪਾਸ ਕਰੀ ਜਾ....। ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਰੱਬ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ੂਗਾ।” ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ।

ਸ਼ੈਰ, ਆਦਮੀ ਦੇ ਜੁਲਮ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਮੈਂ ਕੁੱਟ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦੀ ਹੋ ਗਈ।

“ਹਰਾਮਜ਼ਾਦੀਏ....ਕੁੱਤੀਏ....ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਡਾਲੇ ਕਮਾਉਣਾ ਮੈਂ....।” ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਕੱਢ ਕੇ ਕਾਰਪੈਟ 'ਤੇ ਵਿਛਾ ਦਿੰਦਾ।

ਕਦੇ ਉਹ ਹਫਤਾ ਹਫਤਾ ਭਰ ਨਾਈਟ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੇਰੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਪੁੱਛ ਸਕਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਥੇ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਂਦਾ ਉਹ ਐਕਸੀਡੈਟ ਕਰ ਬੈਠਾ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਚੱਲ ਵਸਿਆ। ਜੋ ਵੀ ਸੀ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਝੂਬ ਰੋਈ।

ਕਈ ਦਿਨ ਅਫਸੋਸ 'ਚ ਲੰਘੇ। ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ ਸਾਡੇ ਘਰ। ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਸੀਅਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨੇ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਮਕਸੀਕਨ ਜ਼ਨਾਨੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਨ। ਘਰ ਬਾਰ ਉਹ ਮਕਸੀਕਨ ਦੇ ਨਾਂ ਲਵਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਬਾਰੇ ਸਾਡ ਲਿਖ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਕਰੈਕਟਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਹਨੇ ਗੰਦ ਮੰਦ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਆਦਮੀ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟਦਾ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਕਦੇ ਉਸ ਲਈ ਇੰਨੀ ਨਫਰਤ ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਦੇ ਮਰਨ 'ਤੇ ਮੈਂ ਜਿਹੜੇ ਵੈਣ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ।

ਮੈਂ ਫੇਰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪਰ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਸੀ।

“ਤੁਸੀਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਿਓ....।” ਮੇਰੇ ਜੇਠ ਨੇ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਵੀ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਭਾਲ ਮੁਰੂ ਟੈ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੋਈ ਰੰਡਾ ਲੱਭ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ। ਜ਼ਨਾਨੀ

ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਉਸ, ਦੀ ਤੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸੀ।

“ਰੱਬ ਨੇ ਸਬੱਬ ਲਾਇਐ....। ਜਿਹੋ ਜੀ ਉਹਨੂੰ ਲੋੜ ਐ ਉਹ ਜੀ ਤੈਨੂੰ ਐ....। ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਵਸਾ ਲੈ ਆਪਣਾ...।” ਭੈਣ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ।

ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੀ ਲੱਗੀ। ਹਾਲੇ ਉਮਰ ਵੀ ਕੀ ਸੀ ਮੇਰੀ। ਇਕੱਲੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਿਵੇਂ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਸੋਚਦਿਆਂ ਮੈਂ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਜੇਠ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਗੋਦ ਲੈ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਵੈਸੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਦਾ ਪਿਛ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਗੰਦ ਬਕ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ 'ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪਾਪ ਦੀ ਪੰਡ ਲੱਗਦੀ ਸੀ।

ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਸੋਹਣਾ ਸੀ। ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਸਵਰਗ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੋਵਾਂ।

ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਨਵਾਂ ਆਦਮੀ ਮੇਰੇ ਲਾਗੇ ਨਾ ਆਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਅਜੀਬ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਹੀ ਸੌਦਾ ਸੀ, ਤੇ ਮੇਰਾ ਬੈਂਡਰੂਮ ਅਲੱਗ ਸੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਵੀਕ ਲਈ ਹਾਲੀਡੇ ਕਰਨ ਗਏ ਹੋਏ ਸੀ।

“ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਰੂਮ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੌਦੇ....?” ਮੈਂ ਝੱਕਦੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

“ਬੱਚੇ 'ਕਲੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ....।” ਉਹਨੇ ਬਹਾਨਾ ਦੱਸਿਆ।

“ਪਰ ਅੱਜ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਘਰ ਨਹੀਂ....।” ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

“ਮੈਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਕਿਉਂ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ ਤੂੰ ?” ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਖੋਡ ਸੀ।

“ਸਾਡਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਐ....।” ਮੈਂ ਗੁੱਸਾ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾਇਆ।

“ਫੇਰ ਕੀ ਕਰੀਏ....? ਹੋਣਾ ਸੀ ਹੋ ਗਿਆ....।” ਉਹ ਅੱਖਾਂ ਚੁਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਵਿਆਹ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦੈ...।” ਮੈਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਝੁਕਾਈਆਂ।

“ਠੀਕ ਐ....।” ਉਹ ਗੱਲ ਕਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫੌਨ ਖੜਕਿਆ।

ਫੌਨ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਭੁਦ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਪੈ ਗਈ।

ਉਹਨੇ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਪਾਖੰਡ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਬੰਨ੍ਹ ਤੇੜ ਕੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਮੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਨੱਕ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ। ਉਹਨੇ ਇਕ ਛੂੰਘਾ ਹੌਕਾ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਪਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਪੱਕੀ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸਾ ਕਰ ਕੇ ਹਟਣਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਝਾਕ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ਰਮ ਲਾਹੀ ਚੰਗੀ।

ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛਿਉਂ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਬੜ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮੱਠ ਮੱਠ ਸੇਕ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਮੂੰਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਘੁੰਮਾਇਆ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਨੀਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਅੱਜ....?” ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਾਂ 'ਚ ਲਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਅਜੀਬ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਨੇ ਬਾਹਾਂ 'ਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਬਿਤਾਈਆਂ ਗਤਾਂ ਚੇਤੇ ਆ ਗਈਆਂ।

ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਵਾਲਾਂ 'ਚ ਹੱਥ ਫੇਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਲਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਰਤ 'ਤੇ ਉਤਰ ਆਈ। ਹਾਸੇ ਹਾਸੇ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਗਾਊਨ ਖਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਮੈਂ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੁਆਰੀ ਕੁੜੀ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਦੂਹਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਹਟ, ਗੰਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦੀਆਂ....।” ਉਹਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ।

“ਇਹਦੇ 'ਚ ਗੰਦੀ ਗੱਲ ਕਿਹੜੀ ਐ....। ਸਾਡਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਐ....।” ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਤਾਇਆ।

“ਠੀਕ ਐ ਸਬਰ ਕਰ....।” ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਫੜੇ।

“ਹੁਣ ਸਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ....।” ਮੈਂ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਛੁਡਾਏ।

ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੇ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਹਵਸ ਦੇ ਤੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਟਿੱਕ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਮੇਂ ਆਕਾਸ਼ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਗਿਰੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਸੁੱਕਾ ਦਰਿਆ ਤੈਰਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੁਰਦੇ ਵਾਂਗ ਨਿਸਰਲ ਪਿਆ ਰਿਹਾ।

“ਪਾਠ ਕਰਨ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ....।” ਸਵੇਰੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਉਠ ਖਲੋਤਾ ਉਹ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਕਾਫੀ ਭਾਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਬੈਂਡ 'ਤੇ ਚਾਹ ਦੇਣ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਪਿਛਲੀ ਗਤ ਨਰਵਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਫੇਰ ਉਹਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ।

“ਨਾ ਨਾ ਹਟ ਜਾ....। ਮੈਂ ਸੁੱਚੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਨੇ....।” ਉਹ ਬਿਸਤਰ ਤੋਂ ਇੰਝ ਉਠਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਗਟਰ 'ਚ ਡਿੱਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵਾਂ। ਹਫਤਾ ਭਰ ਬੱਚੇ ਬਾਹਰ ਰਹੇ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਮਰਦ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਸਭ ਬੇਕਾਰ....। ਹਾਰ ਕੇ ਮੈਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਸੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਾਫੀ ਬੋਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

“ਮੈਂ ਕੋਈ ਜੋਬ ਕਰ ਲਵਾਂ....?” ਮੈਂ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕੀ ਜੋਬ ਕਰੋਗੀ....?” ਉਹਨੇ ਅਗਿਉਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ।

“ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੇਰ ਟੁੰਗਦੇ ਮਤਲਬ ਅੰਗੂੰਰ ਤੋੜਦੇ ਸੀ, ਹੁਣ ਵੀ ਤੋੜਲਾਂਗੇ...।” ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਜੋਬ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਸੋਰਦਾ ਰਿਹਾ।

“ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ....। ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਡਸਟਰੀ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਐ....। ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਰਖਵਾ ਦੇਉਗਾ....। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਬੰਦੇ ਉਥੇ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਏ ਨੇ....।” ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਸੈਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਰਖਵਾ ਦਿਓ....। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘਰ 'ਚ ਵਿਹਲੀ ਦਾ ਟਾਈਮ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ।” ਸੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਛੇਤੀ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮੇਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਪੁਰਜੇ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ 'ਚ ਸੈਨੂੰ ਅੰਸੈਬਲਰ ਦੀ ਜੋਬ ਮਿਲ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੰਦੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ, ਜੋ ਵੇਅਰ ਹਾਉਸ 'ਚੋਂ ਡਲਿਵਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬੋੜੀ ਸਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ ਉਹ। ਫੈਕਟਰੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇਕ ਢੂਜੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜੀ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸੈਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕੋਲ ਆਇਆ।

“ਤੁਹਾਡੇ ਹਸਬੈਂਡ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਜੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਜੇ....। ਮੈਂ ਦਾਰੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਛੱਡ ਜਾਵੇਗਾ....।” ਉਹਨੇ ਦੱਸਿਆ।

ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰ ਪਈ। ਵੇਅਰ ਹਾਉਸ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨੇ ਡਲਿਵਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਸੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੱਕ ਲਿਫਟ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਦਾਰਾ ਆਪਣੀ ਵੈਨ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਿ ਗਈ।

“ਤੁਸੀਂ ਨਵੇਂ ਆਏ ਲੱਗਦੇ ਓ....।” ਦਾਰੇ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

“ਹਾਂ ਜੀ....।” ਮੈਂ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ।

“ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋ....?” ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਬੋਲਿਆ।

“ਨਹੀਂ....। ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਈ ਆਂ....। ਵੈਸੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਹੀ ਆਂ....।” ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ।

“ਫੇਰ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣੀ ਸਿੱਖ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ....।” ਉਹਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾਇਆ।

“ਸਿੱਖਾਂਗੀ....। ਟਾਈਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ....।” ਮੈਂ ਗੱਲ ਟਾਲੀ।

ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ।

ਘੰਟੇ ਭਰ ਦੀ ਡਰਾਈਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਮੂਹਰੇ ਲਾਹ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਹ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਮੁੜ ਗਿਆ।

ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਖਰਾਬ ਰਹੀ। ਦਾਰਾ ਸੈਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ

ਲੈ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦਾ ਘਰ ਵੀ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸਫਰ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਅਹਿਸਾਨ ਨਾ ਜਤਾਇਆ।

ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਠੀਕ ਹੋ ਕੇ ਆ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਿਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦਾਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਫਰ ਮੁੱਕ ਗਿਆ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸੀ। ਲੰਚ ਟਾਈਮ ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਬਹਿ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ। ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੱਛੇ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸੀ।

ਉਹ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਫਲੈਟ ਲੈ ਕੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਮੇਰਾ ਘਰ ਦਿਖਾਵਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ....।” ਇਕ ਦਿਨ ਉਹਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕਿਹਾ ਸੀ।
“ਚੱਲੋ....।” ਮੈਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ।

ਉਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਲੰਮੀ ਲੰਚ ਟਾਈਮ ਬਰੇਕ ਲਈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਦੇਖਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਾਫ਼ ਸੁੱਥਰਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਫਲੈਟ ਸੀ, ਇਕ ਬੈਂਡਰੂਮ ਦਾ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਰੂਮ 'ਚ ਸੰਦੇ ਸੀ।

“ਇਕੋ ਬੈਂਡਰੂਮ....?” ਮੈਂ ਹੱਸੀ।

“ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਇੰਲਾ ਰੈਂਟ ਤੇ ਬਿਲ ਅਫੋਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ....।” ਉਹਨੇ ਦੱਸਿਆ।

“ਮੈਂ ਆ ਜਾਨੀ ਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਰੱਖ ਲਓ....।” ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਚਾਣਚੱਕ ਨਿਕਲਿਆ।

ਉਹਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਾ ਆਇਆ ਹੋਵੇ।

“ਪਰ ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਹੈ....ਸੈਸਿਵ....।” ਉਹ ਮੁਸਕੁਰਾਇਆ।

“ਘਰ ਸੋਹਣਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ...। ਕੁਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਚਾਹੀਦੇ...।”
ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਹ ਘਰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ....।” ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਕਾ ਲਿਆ।

ਉਹ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ।

“ਬਿੰਦੂ...ਕੀ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ ਬਣਨ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾਂ....?”
ਉਹਨੇ ਮੇਰੀ ਠੋੜੀ ਫੜੀ।

ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਕੇ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਜਾ ਬੈਠੀ।

“ਤੈਨੂੰ ਤੇਰਾ ਘਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ....?” ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠਾ।

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਭਰੀ ਪੀਤੀ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਆਸਰਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਛੁੱਟ ਪਈ। ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਅੱਖਰੂ ਪੂੰਝੇ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲਿਆ।
ਇਕ ਅਜਨਬੀ ਦੇ ਮੇਢੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਮੈਂ ਜਾਰੇ ਜਾਰ ਰੋਈ।

“ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ....ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾਂ ਤੇਰੇ ਲਈ....।” ਉਹਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਚੁੰਮਿਆ।

“ਕੋਈ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ....।” ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ।

“ਦੇਖ ਬਿੰਦੂ....ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਸਮ ਜੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਛੁਪਾਵੇ ਤਾਂ....।” ਉਹਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ।

ਮੈਂ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ।

“ਵੈਰੀ ਸੈਡ....। ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕੁਸ਼ ਹੁੰਦੈ....।” ਉਹ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਸੁਣ ਕੇ ਅਪਸੈਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਚੱਲ ਚੱਲੀਏ ਵਰਨਾ ਲੇਟ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ....।” ਮੈਂ ਘੜੀ ਦੇਖੀ।

“ਉਹ ਯਸ....।” ਉਹ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਭੁੱਲੀ ਬੈਠਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਂ ਘਰ ਆਈ, ਤਾਂ ਜਿਸਮ 'ਚ ਹਲਕਾ ਹਲਕਾ ਦਰਦ ਸੀ। ਮੱਠਾ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸੈਨੂੰ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰ 'ਚ ਪਈ ਦਾਰੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ। ਕਿੰਨਾ ਨਰਮ, ਕਿੰਨਾ ਗਰਮ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਸੀ ਉਹ। ਪੂਰਾ ਮਰਦ...।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਸੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਇਆ।

“ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਦੇਖ ਆਵਾਂ ਕਿਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ...।” ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ।

“ਨਹੀਂ....। ਅੱਜ ਤਾਂ ਠੀਕ ਆਂ....।” ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਉਣਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

“ਠੀਕ ਐ ਫੇਰ ਮੈਂ ਚੱਲਦਾਂ....। ਡਲਿਵਰੀ 'ਤੇ ਜਾਣੈ....।” ਉਹਨੇ ਇੜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ।

ਦਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਹਿ ਦਿਆਂ ਕਿ ‘ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਏਡੀ ਕਾਹਲੀ ਕਾਲੀ ਐ....?’ ਪਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਕਣਮੀਟੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ। ਨਾ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਆਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਬਾਹਰ ਘੁੰਮਣ ਚੱਲੀਏ ਕਦੇ....?” ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਹੋਸਲਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ।

“ਵੀਕਡੇਜ਼ 'ਚ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਆਂ....।” ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੱਸੀ।

“ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ....। ਇਕ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ...।” ਉਹਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਬੁੱਕ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਸੈਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਫੈਕਟਰੀ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੈਂਸਿੱਧੀ ਦਾਰੇ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈ। ਲੰਮੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਦੀ ਜਦੋਂ ਸੈਂਸ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਜੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਲੇ ਬਿਸਤਰ 'ਚ ਹੀ ਸੀ।

“ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹਾਲੇ....?” ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈ।

“ਰਾਤੀ ਲੇਟ ਮੁੜਿਆ ਸੀ....।” ਉਹ ਨੰਦ ਨਾਲ ਬੋਝਲ ਅੱਖਾਂ ਮਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਚੱਲ ਛੇਤੀ ਕਰ ਫੇਰ....।” ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਉਹ ਬਾਖਰੂਮ 'ਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਨਿਕਲਿਆ, ਤਾਂ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਅੱਜ ਤਾਂ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਸੂਟ ਪਾਇਐ...।” ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ।

“ਇੜੀਆ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪਾ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਦਣ ਦਾ ਅੱਜ ਪਾਇਐ...। ਸਾਲੇ ਕੰਮ 'ਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਕਿੱਥੇ ਚੱਲਦੇ ਐ...।” ਉਹ ਬੂਟਾਂ ਦੇ ਤਸੇਮੇ ਕੱਸਦਾ ਬੋਲਿਆ।

ਉਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪਿਕਨਿਕ ਸਪਾਟ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਧੁੱਪ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਅੱਧ ਝੁਲਸੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ।

“ਘਰ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ....।” ਉਹਨੇ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ।

ਉਸ ਦੇ ਫਲੈਟ 'ਚ ਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪਿਆਸੇ ਸੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਚਸ਼ਮਾ ਦੇਖ ਕੇ ਸਬਰ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਤੇ ਅਸੀਂ ਰੱਜ ਕੇ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਈ।

ਦਾਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਿਆਰ ਕੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਪਿਆਰ ਬੇਗਰੜ ਤੇ ਬੇਮਤਲਬ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੰਪਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਸੀ ਅਸੀਂ।

“ਜੀਅ ਕਰਦੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ...।” ਮੈਂ ਪਿਆਰ 'ਚ ਛੁਬੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ।

“ਫੇਰ, ਆਪਾਂ ਰੋਜ਼ ਲੜ੍ਹਾ ਸੀ....।” ਉਹ ਹੱਸਿਆ।

“ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਜ਼ਾ ਆਉਣਾ ਸੀ...।” ਮੈਂ ਵੀ ਹੱਸੀ।

“ਤੂੰ ਹੁਣ ਲੈ ਲੈ ਜਿਹੜਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈਣੇ....।” ਉਹ ਮਜ਼ਾਕ ਦੇ ਮੂਡ 'ਚ ਸੀ।

“ਸੱਚ ਦਾਰੀ....। ਚੱਲ ਆਪਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਈਏ...। ਤੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰਹਿ ਜਾ....।” ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।

“ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਥੱਕੀ ਨਹੀਂ ਹਾਲੇ....?” ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਇਆ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਵਿਆਹ ਸੀ... ਐਵੇਂ ਨੂੰਜ ਸੀ....।” ਮੈਂ ਰੋ ਪਈ।

“ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਨੂੰਜ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਬਿੰਦੂ....। ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕੱਠਾ ਬੰਨ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਇਕੋ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿ ਤੁਰੀ ਜਾਓ। ਉਵੇਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਜਿਵੇਂ ਬਲਦ ਕੱਠੇ ਤੁਰਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਦੇ ਸਿੰਗ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਕਦੇ ਲੱਤਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਪੂਛਾਂ, ਪਰ ਰੱਸਾ ਤੱਤ ਕੇ ਭੜਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹੇ ਬੰਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦੇ ਨੇ।” ਉਹਦੀ ਦਿੱਤੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਰੋਦੀ ਹੱਸ ਪਈ।

“ਪਰ ਆਪਾਂ ਰੱਸਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਤੁਰ ਲਾਂਗੇ....।” ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ।

“ਕਮਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰ। ਤੇ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸੁਪਨੇ ਨਾ ਦੇਖ...। ਮੇਰਾ ਪਿੱਛੇ ਟੱਬਰ ਐ....। ਮੇਰੀ ਤੀਵੀ ਰੋਜ਼ ਫੋਨ ਕਰਦੀ ਐ ਕਿ ਕਦੋਂ ਮੁੜੇਗਾ। ਕੁੜੀਆਂ ਬਰੋਬਰ ਦੀਆਂ ਹੋਗੀਆਂ....। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੌਦੀ ਨਹੀਂ....ਜਾਗ ਕੇ

ਕੱਟ 'ਦੀਆਂ....।" ਉਸ ਨੇ ਪਿਆਰ 'ਚ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਹੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਗਵਾਏ ਸੀ।

"ਪਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਵਗੈਰਾ ਕਿਵੇਂ ਰਹਾਂਗੀ....।" ਮੈਂ ਦੁੱਖੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾ ਬਣਾ ਬਿੰਦੂ....। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਬਣਾ.....। ਜੇ ਅੱਛਾ ਸਮਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਥ ਗੁਜ਼ਾਰਿਐ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੀਂ....। ਆਪਾਂ ਵਧੀਆ ਦੋਸਤਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹੇ ਆਂ....। ਨਾ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਛ ਲਿਆ ਤੇ ਨਾ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ....। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਾਂਗਾ....।" ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਖੁਦ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸਮਝ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਜੋ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਪਸੈਟ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦਾਰੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮਾਰੂਬਲਾਂ 'ਚ ਜੋ ਪਿਆਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਖਲਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕੰਮ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਐਬਸੈਟ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ।

ਸੁਰੂ ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਓਵਰ ਟਾਈਮ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ। ਫੇਰ ਫੜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਮੈਂ ਪੱਕਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹੈਲਬ ਕਲੱਬ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਚੱਲੋ ਜਾਨ ਛੁੱਟੀ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਰਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕਿਚਨ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮੇਬਾਇਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਦਾਰੇ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ। ਫੋਨ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ।

"ਕੌਣ ਐ....?" ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆਟੇ 'ਚ ਲਿੱਥੜੇ ਸੀ।

"ਹੈਲਬ ਕਲੱਬ ਤੋਂ....ਤੇਰੇ ਇੰਸਟਰਕਟਰ ਦਾ....।" ਆਖ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾਇਆ।।

"ਇੰਸਟਰਕਟਰ....?" ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ।

ਦਾਰੇ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹੂੰ ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

"ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਸੀ....।" ਮੈਂ ਆਟਾ ਗੁੰਨ੍ਹਦੀ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪਰ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਨਾ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਅੱਗਿਉਂ ਨਾ ਬੋਲਾਂ ਤਾਂ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦੇਵੇ।

ਦਾਰੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਸੀ। ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖ ਲਵਾਂ....। ਪਰ ਮੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਸੀ।

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵਿਛੜਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਕਰੀਬ ਆ

ਰਹੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪੂਰਾ ਵੀਕਾਈਡ ਉਸ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਦੀ। ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁੜਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਦਾਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੈਂ ਤਕੜੀ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਗਮ ਸਹਾਰ ਲਵਾਂਗੀ....। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਵੈਂ ਸੈਂ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ।

ਪਰ ਉਹਦੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਮੁੜ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰੋਈ ਸੈਂ....। ਹਰ ਪਾਸੇ ਜਿਵੇਂ ਦਾਰਾ ਫਿਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦੀ ਸੀ....। ਉਹਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਰਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਗੋਤੇ ਪੈਂਦੇ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।

ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ਜਿਹੀ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਹੈਲਬ ਕਲੱਬ ਜਾਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ....।” ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

“ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਐ ਮੇਰੀ....। ਬੈਕ ਪੇਨ ਕਰਦੀ ਐ....।” ਮੈਂ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।

ਫੈਕਟਰੀ 'ਚ ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਬਿਲਕੁਲ ਲੱਗਣੇ ਹਟ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਜੋਬ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਜੀ....। ਤੁਸੀਂ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹੋ....?” ਮੇਰੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅਚਾਨਕ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਇਥੇ ਹੁਣ....।” ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

“ਹੂੰ....।” ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਈ ਹੋਵੇ।

“ਮੈਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ....।” ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ।

“ਦੇਖੋ ਕਾਹਲੀ ਨਾ ਕਰੋ....। ਇਤਨੀ ਅੱਛੀ ਜੋਬ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ....। ਦਿਲ ਲੱਗ ਜਾਏਗਾ...। ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ ਹਾਂ....। ਕੁਝ ਦਿਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਓ....। ਆਗਮ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।” ਉਹਨੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਧਰਾਇਆ।

ਮੈਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਈ।

ਪਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਘਰੋਂ ਉਕਤਾ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਆਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਮਤਰੇਈ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਤੇ ਮਤਰੇਇਆਂ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਕਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲ ਪੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਹਫਤਾ ਕੁ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਕੰਮ 'ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ।

“ਬੈਗੀ ਗੁੱਡ....।” ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਥਾਪੀ ਦਿੱਤੀ।

ਹੁਣ ਅਕਸਰ ਮੇਰਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਮੇਰਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣ ਆਉਂਦਾ।

“ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਉਵਰਟਾਈਮ ਲਗਾ ਦਿਓਗੇ ਕੁਝ ਦਿਨ....?” ਉਹਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

“ਲਗਾ ਦੇਵਾਂਗੀ....।” ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕੀ ਸੀ। ਉਵਰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਭਲਾਮਾਣਸ ਸਮਝਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਪੁਗਾਣ ਪਾਪੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਨਾਟਕ ਚੱਲਿਆ।

“ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਮਦਰਦ ਸਮਝ....।” ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਛੁੱਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦਾ।

“ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਦੀ ਆਂ....?” ਮੈਂ ਫਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹੱਸਦੀ।

“ਦਾਰੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਜੇ।” ਉਹਨੇ ਮੇਰੀ ਦੁੱਖਦੀ ਰਗ ਫੜੀ।

ਦਾਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਭੁੱਬ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਮੈਂ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੋਹਰਾਈ ਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦਰਦ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

“ਬਿੰਦੂ ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਗਈ ਇੰਨਾ ਕੁਝ....?” ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਬੱਸ ਕਰ ਗਈ....।” ਮੈਂ ਛੁੱਟ ਛੁੱਟ ਕੇ ਰੋ ਪਈ।

“ਨਾ....ਨਾ....। ਰੋ ਨਾ ਬਿੰਦੂ....। ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸਿੰਪਖੀ ਜੇ.....। ਉਹ! ਏਸ ਉਮਰ 'ਚ ਤਾਂ ਤੀਵੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇ....। ਤੂੰ ਵੀ ਅੱਗ ਤੋਂ ਪਰਾਂਤ ਮੁੱਧੀ ਮਾਰੀ ਹੋਈ ਜੇ....। ਤੇਰਾ ਕਸੂਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ....।” ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਕੱਲੀ ਸੀ ਮੈਂ....ਤੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੈਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚਲੀ ਗਈ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬਹਿ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦਾ ਤੇ ਹੱਲ ਦੱਸਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਾਈ ਨੂੰ ਛਿੱਡ ਦਿਖਾ ਕੇ ਤੀਵੀ ਹਲਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਐ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸੀ। ਜੇਥ ਨਾਲ ਰਿਲੇਟਡ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ ਸੁਲਝਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

“ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਏਂ....?” ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ।

“ਜਸ....।” ਮੈਂ ਵੀ ਫਰਸਟਰੇਟ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ।

ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਨੇੜੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜਾ ਬਟਨ ਦੱਬਿਆ ਉਸ ਨੇ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਉਬਾਲਾ ਜਿਹਾ ਆਇਆ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਤੇ ਮੈਂ ਕੁਰਸੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਰਪੈਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਉਹ ਵੀ ਭੁੰਜੇ ਉਤਰ ਆਇਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਕਸ ਉਤਾਰ ਦਿਤੀਆਂ ਉਸ ਨੇ...। ਤੇ ਮੈਂ ਨਿਰਵੱਸਤਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ...। ਕਿਸੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ 'ਚ....।

ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਵਰਗਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਬੈਰ ਮੂੰਹ ਦਾ ਕਾਰੀਗਰ ਸੀ ਉਹ। ਮੇਰਾ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰਿਆ, ਪਰ ਦਾਰੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੇਰੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਨਵਾਂ ਨਸ਼ਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵੇਲੇ ਕੁਵੇਲੇ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਮੰਗਦਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਂ

ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਬਗੈਰ ਸੁਣੇ ਹੀ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਫਰਸਟਰੇਟ ਹੋ ਕੇ ਖੁਦ ਉਹਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰਦੀ ।

“ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਮੂਡ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ....।” ਉਹ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਝਾਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ।

“ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਮੇਰੇ ਮੂਡ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ....।” ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ।

“ਇੱਦਾਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਏਂ ਤੂੰ....।” ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੇ ਜਾਨ ਛਿੜਕਦਾਂ ।” ਉਹ ਤਰਲੇ ਪਾਉਂਦਾ ।

“ਆਈ ਫੀਲ ਸਿੱਕ ਆਫਟਰ ਡੂਇੰਗ ਇਟ ਵਿਦ ਯੂ....।” ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ ।

“ਰੀਅਲੀ....।” ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ।

“ਜਸ....।” ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਇਆ ।

“ਫੇਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਏਂ....?” ਉਹਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਖ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ।

“ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਐ....। ਅੱਗ ਤੇ ਮੁੱਧੀ ਮਾਰੀ ਪਰਾਂਤ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਐ....।” ਮੈਂ ਉਸੇ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਵਰਤਿਆ ।

“ਰੱਬ ਕਰੇ ਗਰਮ ਹੀ ਰਹੇ....।” ਉਹ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹੱਸਿਆ ।

ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਚੱਕਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਵਰਕਰ ਦਾ ਗਰੇਡ ਵੱਧਦਾ ਸੀ । ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸੀ । ਮੈਂ ਵੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ । ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ । ਮੈਂ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਪਰਸਨਲ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੀਡ ਬੈਕ ਮੰਗੀ ।

“ਯੂਅਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੈਟ ਯੂਅਰ ਵਰਕ ਇੱਜ ਨੋਟ ਅੱਪ ਟੂ ਸਟੈਂਡਰਡ....।” ਮੇਰੀ ਪਰਸਨਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ।

ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾ ਆਇਆ । ਮੈਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲੀ ।

“ਬਿੰਦੂਆ....। ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ....?” ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਖੰਡ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ।

“ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ....।” ਮੈਂ ਰੁੱਖਾ ਜਿਹਾ ਬੋਲੀ ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਜੇ....ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਨਹੀਂ....?” ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਗਿਆ ।

“ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛ....।” ਮੈਂ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ।

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ....।” ਉਹਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੱਤੀ ।

“ਕੁਝ ਵੀ ਵਢਾ ਕਰਦੈ....। ਮੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਕਦਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਨਾ ਸਹੀ, ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਤਾਂ ਨਾ ਕਰਦਾ....।” ਮੈਂ ਪਰਸਨਲ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਕੱਢ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮੂਹਰੇ ਮਾਰੀ ।

ਉਹਦਾ ਰੰਗ ਉੱਡ ਗਿਆ ।

“ਸੌਰੀ ਸੌਰੀ....। ਮੇਰਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ....।” ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ।

“ਤੇਰਾ ਜੋ ਵੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਖੂਬ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ....।” ਮੈਂ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਕੜਕੀ ।

“ਪਰ ਮੇਰਾ ਕਸੂਰ ਤਾਂ ਦੱਸ....?” ਉਸ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੱਚਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਕਸੂਰ ਤੇਰਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਤਕਦੀਰ ਦਾ ਐ....। ਮੈਂ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਕੁੱਤੇ ਨਾਲ ਸੇਵੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਹੀ ਕੁਸ਼ ਕਰਦੈ....। ਮੇਰੇ ਕਰਮਾਂ 'ਚ ਲਿਖਿਐ ਕੁੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਗਧਿਆਂ ਨਾਲ ਸੋਣਾ....।” ਮੇਰੇ 'ਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੋਂ ਇੰਨਾ ਗੁੱਸਾ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣ....।” ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਠੰਡੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

“ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ ਮੈਂ ਤੇਰੀ....। ਡੋਟ ਡਿਸਟਰਬ ਮੀ....।” ਮੈਂ ਰੀਖੀ।

“ਦੇਖ ਮੇਰੀ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਮਾਨ ਨਾ ਕਰ....। ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਬੜਾ ਕੁਸ਼ ਹੁੰਦੈ....।” ਉਹ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਚਿੱਤੜਾਂ 'ਚ ਦੇ ਲੈ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ....। ਮੈਂ ਇਹ ਜੋਬ ਹੀ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਐ....।” ਆਖ ਕੇ ਮੈਂ ਗਾਹਲਾਂ ਕੱਢਦੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਫੜ ਕੇ ਮਾਡੀਆਂ ਮੰਗਦਾ ਫਿਰੇ।

“ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਈ....।” ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕੁਝ ਢੈਲੀ ਹੋਈ। ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਵੀ ਕੀ ਕਰਾਂਗੀ....? ਪਰ ਉਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚੋਂ ਉਸ ਦਾ ਯਕੀਨ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੜ ਮੈਂ ਕਦੇ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਦੋਸਤੀ ਤੇ ਖਲੂਸ ਦਾ ਉਹ ਵਾਸਤਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਾਬੰਡ ਲੱਗਿਆ। ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਮਖੋਟਾ ਅਚਾਨਕ ਲਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਸੱਚੀ ਦੋਸਤੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਈ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਾ ਜਗਾਅ ਸਕਿਆ।

ਕੰਮ 'ਤੇ ਵੀ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਤੇ ਘਰ ਵੀ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਸੀ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਸੈਂ ਸਭ ਕੁਸ਼ ਛੱਡ ਗਈ। ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ, ਮੇਕਅੱਪ ਕਰ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ। ਪੁਸ਼ਟਾਕਾਂ ਖਰੀਦ ਖਰੀਦ ਕੇ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਭਰ ਦਿੰਦੀ। ਰੋਜ਼ ਹੀ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਸਜ਼ਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਂਦੇ ਹੀ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਦੇ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਲਿਆ ਲਿਆ ਕੇ ਘਰ ਭਰ ਦਿੰਦੀ। ਵੂਮੈਨ ਕਲੱਬ ਜੁਐਨ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨਾ ਬਹਿਲਿਆ। ਡੈਕਟਰ ਕਹਿੰਦਾ ਇਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੇ। ਫੇਰ ਉਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਟੀ. ਵੀ. 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਚੀਨੀਆਂ ਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ।

“ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ....?” ਮੈਂ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਹਾਂਗਕਾਂਗ 'ਚ ਜਦੋਂ ਕੰਜਰੀਆਂ ਕੋਲ ਗਾਹਕ ਆਉਣੋਂ ਹਟ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਗਾਹਕ ਲੱਭਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਪਰ ਇਹਦੇ 'ਚ ਕਿਹੜੀ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਐ? ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਇਹ ਧੰਦਾ ਇੱਦਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦੈ....।” ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਗਹਿਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ।

ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੂੰ ਇਥੇ ਬੈਠੀ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੱਭ। ਬੜਾ ਇੰਸਲਟਡ ਫੀਲ ਕੀਤਾ ਮੈਂ...। ਪਰ ਕੁਸ਼ ਕਹਿ ਨਾ ਸਕੀ। ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕੁਸ਼ ਖਾ ਕੇ ਮਰ ਜਾਵਾਂ। ਮੈਂ ਕੰਮ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਦੋ ਠੰਡੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਟਾਪੂਆਂ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰਦੀ.....ਬੱਕ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਮ 'ਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸੀ ਤੇ ਘਰ 'ਚ ਪਤੀ....। ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ....।

ਆਪਣੀ ਲੰਮੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿੰਦੂ ਇਕਦਮ ਰੁਕੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਬਰੇਕਾਂ ਲੱਗ ਜਾਣ।

ਉਗਮਿਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਉਸ ਦੇ ਗਮਰੀਨ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ 'ਪਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ।

"ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਵੱਈਆ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਫੇਰ....?" ਉਗਮਿਲਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਕੁਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਵੀ ਕਦੇ ਸਿੱਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ....?" ਬਿੰਦੂ ਹੱਸੀ।

"ਤੇ ਹਸਬੈਡ ਦਾ ਕੀ ਵਤੀਰਾ ਹੈ....?" ਉਗਮਿਲਾ ਬੋਲੀ।

"ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਐਡਾ ਸੋਹਣਾ ਜਵਾਨ ਐ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਗਲਿਆ ਪਿਐ....। ਉਹਦੇ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਖੂਹ 'ਚ ਜਾਵਾਂ ਜਾਂ ਖਾਤੇ 'ਚ...। ਲੱਗਦੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੇ ਮਰਿਆ ਸੱਪ ਗਲ ਪਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਾ ਹੁਣ ਰੱਖੇ ਸਰਦੈ ਤੇ ਨਾ ਲਾਹ ਕੇ ਸੁੱਟ ਸਕਦੈ....। ਬੱਸ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਪਾਲੀ ਜਾਂਦੈ...। ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ....। ਤੜਕੇ ਈ ਚਾਰ ਵਜੇ ਉਠ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਨ ਬੈਠ ਜਾਂਦੈ....। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੂਛਾਂ ਲਾਈ ਜਾਂਦੈ...। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰੀ ਕਿ ਆਪਣਾ ਅਲਾਜ ਕਰਵਾਵੇ ਕੁਸ, ਪਰ ਅੱਗਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕੀ ਲੋੜ ਐ....ਰੱਬ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਕੁਸ ਐ....। ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਆ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਪਨਾਮ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ ਮੇਰਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹੀ ਨਰਕ ਭੋਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਐ ਸਭ ਕੁਸ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਵਾਂ। ਸਭ ਕੁਸ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ....। ਅੱਗ ਲੱਗ 'ਜੇ ਸਭ ਕਾਸੇ ਨੂੰ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਬੀ ਨਿਕਲ ਜਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ.....ਵਿਆਹ 'ਚ ਕੁਸ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।" ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਫੇਰ ਅੱਖਾਂ ਭਰੀਆਂ।

"ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡਣ ਬਾਰੇ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਤੁਹਾਡਾ....?" ਉਗਮਿਲਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਫਰੋਲਿਆ।

"ਮਤਲਬ ਤਲਾਕ...। ਡਿਵੋਰਸ ਦੇ ਦੇਵਾਂ...। ਪਰ ਕੀ ਡਾਇਦਾ...? ਕਿੱਥੇ ਤੁਰੀ ਫਿਰੂੰਗੀ...? ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਮੇਰਾ ਕਸੂਰ ਕੱਢਦੀ ਐ...। ਪੇਕੇ ਸੋਹਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ...। ਕਿਹਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਛੱਡਾਂ...? ਜਿਵੇਂ ਚੱਲਦੀ ਐ ਚੱਲੀ ਜਾਵੇ...। ਮੈਂ ਹਾਰ ਗਈ ਹਾਂ...।" ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਸਿਰ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਸੁਟਿਆ।

"ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰੇਬਲਮਜ਼ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਤੁਹਾਡਾ ਸੈਲਫ਼ ਅਸਟੀਮ ਮਤਲਬ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੁੜ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।" ਉਗਮਿਲਾ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

“ਕਿਵੇਂ....?” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਨਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦਾ ਢੰਗ ਤਲਾਸ਼ਾਂਗੇ....। ਦੈਨ

ਪ੍ਰ ਵਿੱਲ ਸੀ ਦਾ ਡਿਫਰੈਂਸ....।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ।

ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਲੀਮਾ ਹੋਕਾ ਲਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀਆਂ।

“ਮੈਂ ਰੱਲਦੀ ਹਾਂ ਫੇਰ....।” ਆਖ ਕੇ ਬਿੰਦੂ ਉਠ ਖੜੀ ਹੋਈ।

ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਹੋਈ ਕਿ ਆਮ ਕਲਾਇੰਟਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਦਸ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਏ, ਸਗੋਂ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੋਲ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮੂਹਰੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਾਰਮਲ ਲਾਈਫ 'ਤੇ ਲੈ ਆਵੇਗੀ, ਉਸ ਦਾ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਗਾਅ ਕੇ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਮੁੜ ਜਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ।

ਪਰ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿੰਦੂ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਈ। ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ। ਕਈ ਦਿਨ ਉਡੀਕ ਕੇ ਉਹਨੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਘਰ ਫੇਨ ਕੀਤਾ।

“ਮੈਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਉਰਮਿਲਾ ਜੀ....।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਮਰੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਦੱਸਿਆ।

“ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੈਮਿਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ....?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੱਤਾ।

“ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ....ਤੁਸੀਂ ਆ ਜਾਓ....।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਬੇਦਿਲੀ ਜਿਹੀ ਦਿਖਾਈ।

ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਕੁਝ ਪਲ ਸੋਚਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ 'ਹਾ' ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਤੇ ਹੁਣ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰ ਲਗਾਉਂਦੀ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਡੋਰ ਬੈਲ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਰਮਿਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਚੰਭਿਤ ਰਹਿ ਗਈ।

ਬਿੰਦੂ ਨਾਈਟੀ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਵਾਲ ਬਿਖਰੇ ਹੋਏ ਤੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰ...।

“ਆ ਜਾਓ....ਵੈਲਕਮ....।” ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ 'ਚ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੁੰਧਿਆ ਗਈਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੀਸ਼ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਆ ਵੜੀ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਹਿੰਗਾ ਫਰਨੀਚਰ, ਛੱਤ ਨਾਲ ਲਮਕਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਲਾਈਟਾਂ, ਮਖਮਲੀ ਗਲੀਚੇ, ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਟੰਗੀਆਂ ਮਹਿੰਰੀਆਂ ਪੋਟਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਜਿੱਡੀ ਸਕਰੀਨ ਵਾਲਾ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ....।

“ਵੈਅ.....!” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਗਾਰਡਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਥੇ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਖੁਬਸੂਰਤ ਸਵਿਮਿੰਗ ਪੂਲ ਬਣਿਆ ਸੀ।

“ਘਰ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡਾ....।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

“ਹਾਂ ਜੀ....।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਕਿਹਾ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਆਉਣਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ....?” ਬਿੰਦੂ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਥੋਲੀ।

“ਬੱਸ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ....। ਕੀ ਪੀਓਗੇ?” ਉਹ ਵੀ ਬੈਠ ਗਈ।

“ਕੁਝ ਨਹੀਂ....। ਮੈਂ ਪੀ ਕੇ ਆਈ ਹਾਂ....।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ।
ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਬਿੰਦੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ।

“ਕਿੱਦਾਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ....?” ਮਤਲਬ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਸੀ....?” ਉਰਮਿਲਾ
ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਸਰੀਰ ਜਿਹਾ ਟੁੱਟਦੈ ਮੇਰਾ....। ਸਾਰੀ ਬੌਡੀ ਏਕ ਕਰਦੀ ਐ....। ਪੇਨ
ਕਿੱਲਰਜ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਲਿਵਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ...। ਹੁਣ ਡੈਕਟਰ ਨੇ ਪੇਨ ਕਿੱਲਰ
ਟੋਟਲੀ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ....। ਕਦੇ ਸਿਰ ਦੁੱਖਦੇ ਤੇ ਕਦੇ ਮੋਢੇ....ਕਦੇ
ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ 'ਚੋਂ ਚਿਣਗਾਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਕਦੇ ਛਿੱਡ 'ਚ ਸੂਈਆਂ ਜਿਹੀਆਂ
ਚੁੱਭਦੀਆਂ ਨੇ। ਕੁਸ਼ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ....।” ਬਿੰਦੂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਿਮਾਰ ਲੱਗ
ਰਹੀ ਸੀ।

“ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਸੀ....।” ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

“ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਆਂ....। ਸਭ ਕੁਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਦੇਖ ਲਿਆ। ਹੋਮੋਪੈਥੀ, ਚੀਨੀਆਂ
ਦੀ ਦਵਾਈ, ਐਕੂਪੈਚਰ, ਰਫਲੈਕਸੋਲੋਜੀ.....ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ....। ਮੈਂ ਥੱਕ ਗਈ
ਦਵਾਈਆਂ ਖਾ ਖਾ ਕੇ....। ਦਿਲ ਕੱਚਾ ਹੁੰਦੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ
ਵੀ....।” ਉਹਨੇ ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਜਿਵੇਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਲਟੀ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

“ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦੈ ਫੇਰ....? ਮਤਲਬ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ....ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ
ਦੇ ਸਿੰਪਟਮਜ਼....?” ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਵਾਕਈ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ
ਹੈਲਪ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

“ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ....। ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਆਂ...ਕੋਈ ਬਮਾਰੀ ਨਹੀਂ....।
‘ਚਾਰ ਰਾਤਾਂ’ ਕਿਸੇ ਚੱਜ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਸੌ ਲਵਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵਾਂ....।” ਬਿੰਦੂ ਨੇ
ਸੁਕੇ ਬੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਜੀਭ ਫੇਰੀ।

ਤੇ ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਚਮਕ ਦੇਖੀ ਸੀ।